

POSTANOWIENIE

11 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 11 lipca 2023 r. w Warszawie,

w sprawie z powództwa P.K.

przeciwko D.K. i E.K.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej D.K.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 3 listopada 2021 r., V ACa 151/21,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od D.K. na rzecz P.K. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanemu niniejszego postanowienia tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do przytoczonych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika

z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Pozwany wniósł o przyjęcie niniejszej skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na art. 398⁹ § 1 pkt 1, 3 i 4 k.p.c.

O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej – zdaniem skarżącego – decyduje naruszenie przez Sąd Apelacyjny art. 327¹ § 1 pkt 2 k.p.c., w efekcie czego „doszło do zasądzenia należności, dla której nie istnieje podstawa prawna, co również uniemożliwiało podjęcie w tym zakresie obrony, wobec tego typu braku, np. w formie zgłoszenia zarzutu przedawnienia”. W świetle wniosku pozwanego o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania „jednocześnie powyższa kwestia stanowi istotne zagadnienie prawne, orzecznictwo z uwagi na stosunkowo nową redakcję przepisu jest ograniczone, a precyzyjne rozstrzygnięcie tego zagadnienia może doprowadzić nawet do ustalenia braku legitymacji czynnej do wniesienia powództwa po stronie powoda oraz bardzo ważne jest udzielenie przez Sąd Najwyższy odpowiedzi czy niedokonanie precyzyjnych ustaleń w zakresie podstawy prawnej wyroku jest dopuszczalne i daje możliwość wydania wyroku zasądającego.”

O nieważności postępowania, zdaniem pozwanego, świadczy to, że Sąd przyjął i oparł rozstrzygnięcie na dowodzie, który powód złożył po pięciu latach trwania postępowania, nielojalnie wobec pozwanego.

W orzecnictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywiście naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. Szczególna podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga samodzielnego (czyli) odrębnego od podstaw kasacyjnych wskazania i wykazania naruszenia konkretnego przepisu prawa (procesowego lub materialnego), które jest oczywiste i bez wątpliwości prowadzi do

stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest wadliwy i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2014 r., II UK 458/13).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej wniesionej w niniejszej sprawie tego wymagania nie spełnia. Pozwany nie dostrzegł, że w motywach zaskarżonego wyroku Sąd Apelacyjny przytoczył dwie podstawy faktyczne i prawne, z odwołaniem się do których powód dochodził kwoty 32.423,70 euro z odsetkami ustawowymi od 26 listopada 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. oraz kwoty 1.800 euro z odsetkami ustawowymi od 1 marca 2013 r. do 31 grudnia 2015 r. i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. Kwota 1.800 euro z odsetkami była dochodzona i została zasądzona na podstawie umowy pożyczki, stosownie do art. 720 § 1 k.c. i art. 481 § 1 i 2 k.c., a kwota 25.491,30 euro z odsetkami, jako niezapłacona cena z umowy sprzedaży łączącej strony, stosownie do art. 535 § 1 k.c. i art. 481 § 1 i 2 k.c. Sąd Apelacyjny zreferował podstawy faktyczne i prawne orzeczenia ustalone i zastosowane przez Sąd Okręgowy (w szczególności s. 8 uzasadnienia) i odniósł się do zarzutów pozwanego zgłoszonych w apelacji w stosunku do tych podstaw. Nie sposób zatem w motywach zaskarżonego orzeczenia dopatrzeć się oczywistego naruszenia art. 327¹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania na problem o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i wymagający pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać

w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Pozwany nie przedstawił argumentacji spełniającej powyższe wymagania, wykazującej, że w sprawie powstało istotne zagadnienie prawne w związku ze stosowaniem art. 327¹ § 1 pkt 2 k.p.c. Trzeba zresztą dostrzec, że stanowisko upatrujące oczywistego i rażącego naruszenia prawa w związku ze stosowaniem przepisu, który miałby zarazem budzić poważne wątpliwości interpretacyjne, wymagające wyjaśnienia przez Sąd Najwyższy, jest dotknięte wewnętrzną sprzecznością.

W orzecznictwie ustalone jest stanowisko, że rozpoznając skargę kasacyjną, Sąd Najwyższy nie może w ramach bezpośredniej kontroli kasacyjnej, badać nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji. Uchybienia powodujące nieważność postępowania pierwszoinstancyjnego mogłyby stanowić przedmiot badania Sądu kasacyjnego jedynie pośrednio i o tyle, o ile skarżący zarzuciłby sądowi drugiej instancji – w ramach podstawy z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. – naruszenie art. 386 § 2 k.p.c. (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 24 maja 2012 r., V CSK 255/11). Pozwany w ramach podstaw skargi kasacyjnej nie zgłosił tego rodzaju zarzutów. Przytoczona przez niego podstawa nieważności z art. 379 pkt 5 k.p.c. dotyczy pozbawienia strony możliwości obrony jej praw, nie zaś dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu na podstawie wniosku strony zgłoszonego w toku długotrwałego postępowania, lecz jeszcze przed sądem pierwszej instancji.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800), orzeczono jak w postanowieniu.

[Ł.n]

[W.R.]

